

พระญาณการสร้าง พระพุทธรูปประจำตัว

ผู้คนล้านนามีคำพูดเกี่ยวกับคำว่าคิงหลายๆ ประเด็น เช่นว่า ขนคิงลูก หมายถึง ขนตัวตั้งชั้นเหมือนสำนวนไทยว่า ขนลูกขนชั้น คิงไปไหน? หมายถึงตัวท่านไปที่ไหน คำว่าคิงคำนี้จึงไม่ใช่เป็นคำพูดที่หยาบคายในความรู้สึกรักของหลายๆคนที่ไม่คุ้นเคยในภาษาพื้นเมือง ยังมีอีกหลายๆคำที่เกี่ยวกับคำว่า "คิง" ในภาษาล้านนา แต่ในวันนี้จะขอเอาคำว่า "พระเจ้าคำคิง" มาเล่าให้กันฟัง

ไปเที่ยววัดมาหลายวัดมาพบวัดพระเจ้ามังรายในตัวเมืองเชียงใหม่ได้เห็นพระพุทธรูปพระเจ้าคำคิงพญามังราย สอบถามท่านผู้รู้ได้ความว่า พระเจ้าคำคิงของพญามังรายองค์นี้ มีประวัติว่าพญามังรายสร้างขึ้นเป็นพระพุทธรูปประจำพระองค์ มีขนาดเท่าตัวจริง ใบหน้าพระพุทธรูปได้เค้ามาจากใบหน้าพญามังราย

คำว่าพระเจ้าคำคิงจึงเหมือนหนึ่งพุทธวัตถุที่รวบรวมเอาข้อมูลของผู้เป็นเจ้าของ หรือผู้เป็นเจ้าของครุฑาที่ให้สร้างความเชื่อนี้คล้ายกับผู้คนทั่วไปในภาคพื้นเอเชีย เช่น ชาวเขมรพระเจ้าแผ่นดินจะสร้างพระพุทธรูปประจำพระองค์แล้วนำเอาเค้าหน้าหรือพระพักตร์ของพระองค์มาเป็นใบหน้าหรือพระพักตร์ของพระพุทธรูปหรือพระเจ้าองค์ต่อของชาวจีนบางพระองค์สร้างพระพุทธรูปแล้วนำเอาเค้าใบหน้าของ

พระองค์เป็นเค้าใบหน้าพระพุทธรูป ความเชื่อนี้จึงนิยมทำกันมาในผู้คนแถบเอเชียโดยเฉพาะชาวพุทธทั้งหลายที่มีความเชื่อว่าเจ้าของพระพุทธรูปเป็นผู้มีบุญ

พระเจ้าคำคิง พญามังรายบ่งบอกข้อมูลเกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของ (พญามังราย)

พระเจ้าคำคิงได้บอกให้ผู้คนรุ่นหลังได้ศึกษาหาความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากองค์พระพุทธรูปหลายๆ ประการเริ่มตั้งแต่ รูปร่างลักษณะของผู้เป็นเจ้าของพระพุทธรูป เช่น หากเจ้าของรูปร่างสูงใหญ่ ลำสัน พระพุทธรูปก็จะใหญ่ลำสัน ขนาดสูง เตี้ย ต่ำ ดำขาว ก็จะเป็นไปตามตัวหรือ คิงของเจ้าครุฑาโดยเฉพาะเค้าใบหน้าจะต้องให้เหมือนเจ้าของพระพุทธรูปมากที่สุด นอกจากนี้ยังสามารถคาดวันเกิดของผู้เป็นเจ้าของพระพุทธรูปคำคิงได้ด้วยว่าเกิดวันใด เช่น หากเจ้าครุฑาเกิดวันจันทร์พระพุทธรูปคำคิงก็จะสร้างในปางห้ามญาติ หรือบางแห่งเรียกว่า ปางห้ามพยางค์ก็มี

บทสรุปความรู้จากพระเจ้าคำคิงจบลงตรงที่ว่า มีประโยชน์ให้ผู้คนรุ่นหลังได้รับรู้รูปร่างของพระเจ้าแผ่นดินผู้สร้างเป็นอย่างไร เกิดในวันใด เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาแปรความหมายออกมาเป็นเชิงเขียนบรรยาย เช่น เมื่อวิเคราะห์พระพุทธรูปคำคิงพญามังรายแล้วอาจสรุปได้ว่า พญามังรายเป็นผู้มีรูปร่างสูงใหญ่เค้าหน้ารูปไข่ ค่อนข้างแหลม คิ้วตลกสูงกว่าคนปกติ และเกิดในวันจันทร์ เป็นต้น

คำคิง พระพุทธรูปคนล้านนา ละเอียดปัญญาในการสร้างอนุสาวรีย์ของชาวเมืองเหนือที่บ่งบอก

แหล่งข้อมูล เอกสารวัดพระเจ้ามังราย อ.เมืองเชียงใหม่

ภาพ พระพุทธรูปคำคิง (พระเจ้าคำคิง) พญามังราย ในวัดพญามังราย อ.เมือง เชียงใหม่.

นิคม พรหมมาเทพย์